

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۲۰۴۵۹

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

نوع گزارش: طرح/ لایحه □، راهبردی □، نظارتی ■

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین‌کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

صفحه‌آرا: منیره حاجی محمدی

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت

۲. شاخص تولید

۳. شاخص فروش

۴. شاخص قیمت

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۳/۱۱/۰۱

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱۲/۰۵

به نام خدا

فهرست مطالب

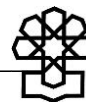
۱	چکیده
۱	خلاصه مدیریتی
۲	۱. مقدمه
۴	۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت
۵	۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی
۹	۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات
۱۰	۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو
۱۱	۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه
۱۲	۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر
۱۳	۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو
۱۴	۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی
۱۵	۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی
۱۶	۶. جمع‌بندی
۱۸	۷. پیوست
۲۱	منابع و مآخذ

فهرست جداول

۵	جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳
۱۸	جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۴۰۰)
۱۹	جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۰۰=۱۴۰۰)
۲۰	جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۴
- شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)..... ۴
- شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش..... ۵
- شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳..... ۶
- شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۷
- شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت..... ۸
- شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت..... ۸
- شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۹
- شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)..... ۹
- شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۰
- شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۰
- شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۱۰
- شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو) (درصد)..... ۱۰
- شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۱
- شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۱
- شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۱۱
- شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)..... ۱۱
- شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۲
- شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۲
- شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۱۲
- شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (درصد)..... ۱۲
- شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۳
- شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۳
- شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۱۳
- شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)..... ۱۳
- شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۴
- شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۴
- شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۱۴
- شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - دی‌ماه سال ۱۴۰۳..... ۱۵
- شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۰۰=۱۴۰۰)..... ۱۶
- شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)..... ۱۶
- شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)..... ۱۶
- شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)..... ۱۶

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در دی ماه سال ۱۴۰۳، بخش صنعت و معدن

چکیده

در دی ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بoursی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۶ و ۱/۴ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۵/۴ و ۳/۹ درصدی داشته‌اند.

در دی ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲/۶ و ۱۴/۸ درصدی داشته است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش افزایش ۱۲/۴ و ۱/۸ درصدی داشته‌اند. شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۳/۲ و ۳/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۱۳/۹ و ۹/۱ درصدی داشته است.

در دی ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بoursی افزایش ۶/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۵/۸ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۰/۸ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بoursی در دی ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان / شرح مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خُرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی بoursی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد؛ بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

نقطه نظرات / یافته‌های کلیدی

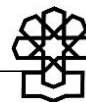
طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۷/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۵/۴ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی تنها ۴ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۱ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سایر کانی غیر فلزی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «کک و پالایش» و «دارو» افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «فلزات پایه» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم در کاهش شاخص تولید را داشته‌اند.

همچنین، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸/۶ درصدی مواجه شده است.

گفتنی است؛ طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۳/۹ درصدی مواجه شده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، تنها ۴ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۱ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «سایر کانی غیر فلزی» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «کک و پالایش» بیشترین سهم در کاهش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «فلزات پایه» و «سایر کانی غیرفلزی» بوده است.

بر این اساس، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۴/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۷/۴ درصدی مواجه شده است.

در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۶/۴ درصدی داشته و رشد نقطه‌به‌نقطه با افزایش ۵/۸ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۰/۸ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل ۰/۵ واحد درصد افزایش یافته و میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بوری با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های معدنی و صنعتی بوری پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۳۲ شرکت بوری استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت و معدن، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به‌دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

بر این اساس، شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

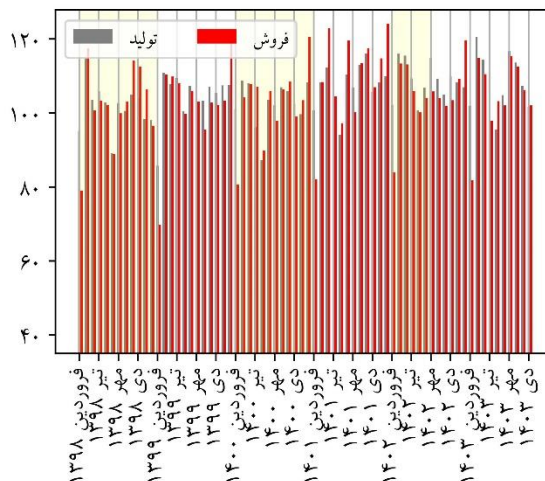
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به‌صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به‌صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد. [۱] در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

۱. شرکت‌های بوری شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

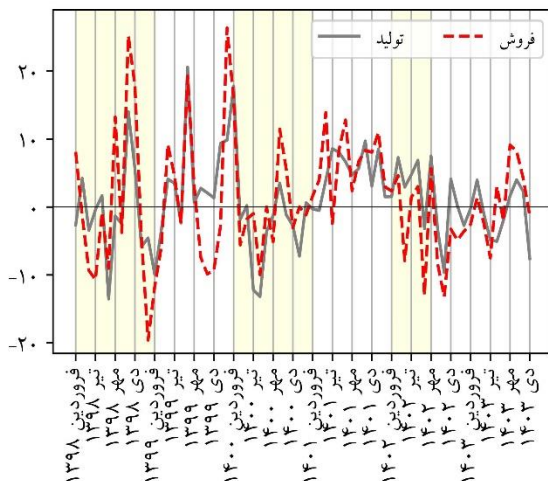
۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت

در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید و فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۷/۶ و ۱/۴ درصدی را تجربه کرده‌اند، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش کاهش ۵/۴ و ۳/۹ درصدی داشته‌اند.

شکل ۱. نمودار شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی (۱۴۰۰=۱۰۰)

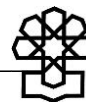

شکل ۲. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

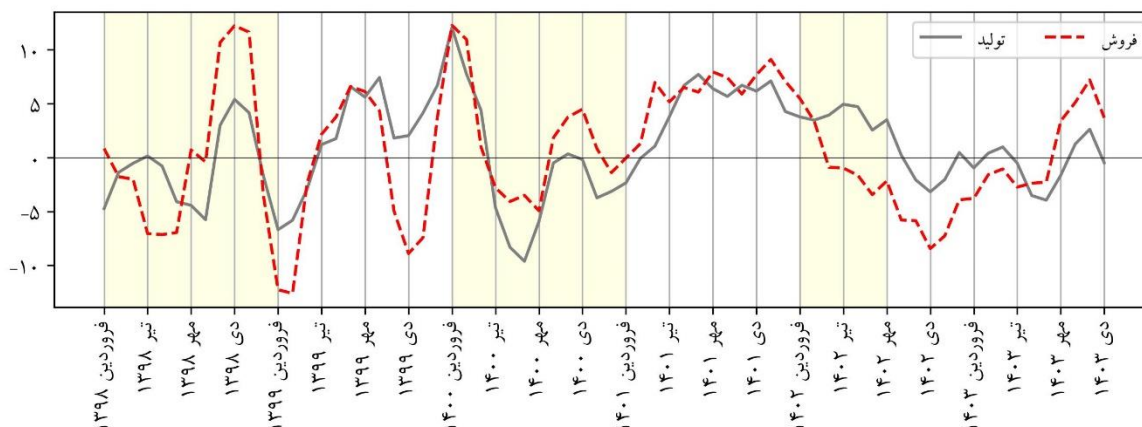

مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به دی‌ماه سال ۱۴۰۳، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۰/۵ درصدی و شاخص فروش آن افزایش ۳/۷ درصدی را نشان می‌دهند.

شکل ۳. نمودار رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش
فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بررسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش		شاخص تولید			رشد شاخص تولید و فروش	
رشد دوماهه نسبت به دوماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد دوماهه نسبت به دوماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل		
۱/۰	-۱/۴	-۳/۹	-۰/۸	-۷/۶	-۵/۴	صنعت
۴/۸	-۱/۹	-۵/۶	۰/۰	-۸/۰	۱/۰	شیمیایی به‌جز دارو
-۱/۰	-۳/۲	-۹/۱	-۲/۶	-۱۳/۲	-۱۳/۹	فلزات پایه
-۱۱/۳	-۱۴/۸	۱/۸	-۹/۸	-۲/۶	۱۲/۴	خودرو و قطعات
-۱۵/۰	-۲۴/۶	۷/۴	-۲/۸	۱/۵	۸/۶	معدن

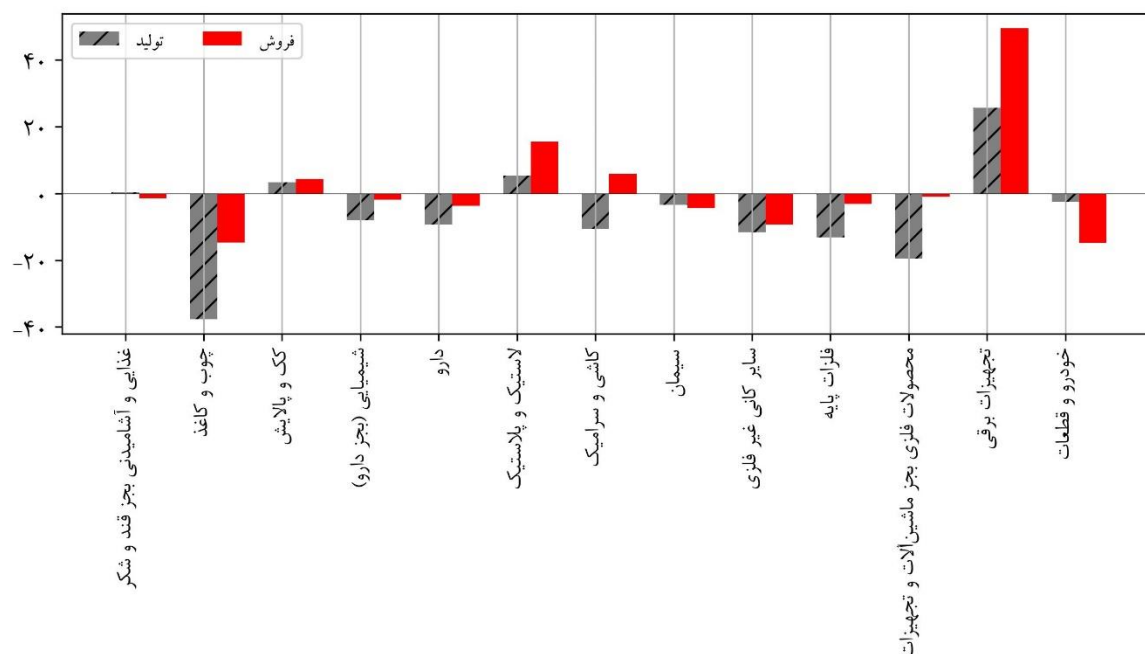
مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بررسی

دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بررسی، ۴ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۱ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کک و پالایش» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «فلزات پایه» بیشترین کاهش را در شاخص تولید داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بررسی، ۴ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۱۱ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»،

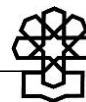
«لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «چوب و کاغذ» و «سایر کانی غیر فلزی» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۴. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

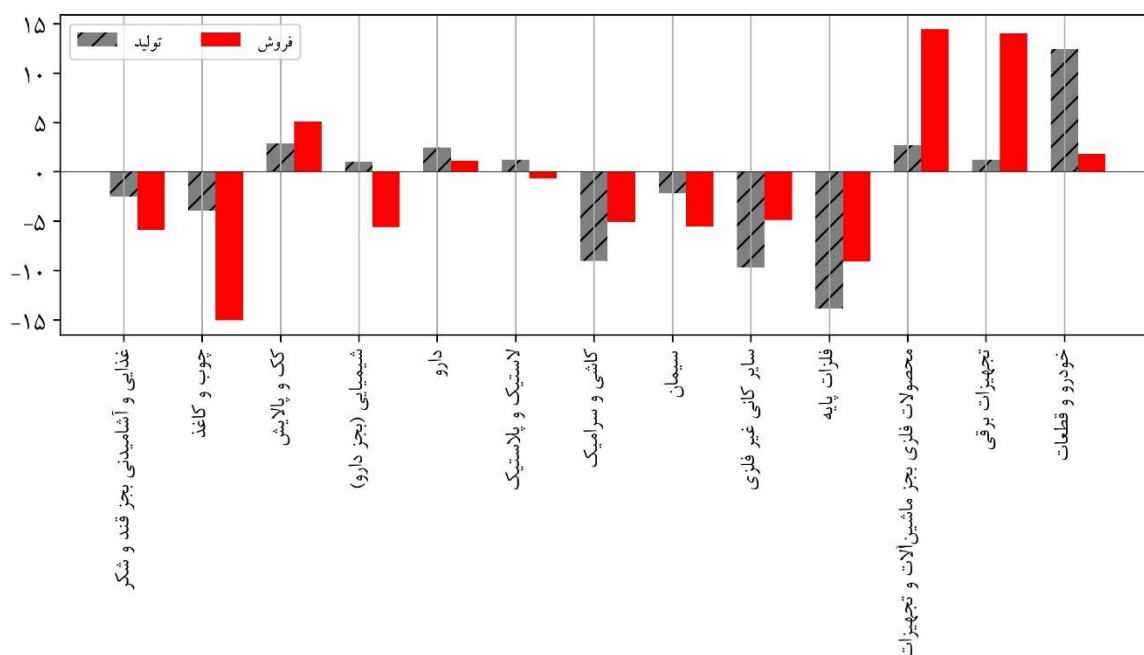

مأخذ: همان.

طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل [۲]، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «کک و پالایش» و «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «فلزات پایه»، «سایر کانی غیر فلزی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین کاهش را در شاخص تولید تجربه کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «تجهیزات برقی» و «کک و پالایش» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «فلزات پایه» و «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

شکل ۵. نمودار رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

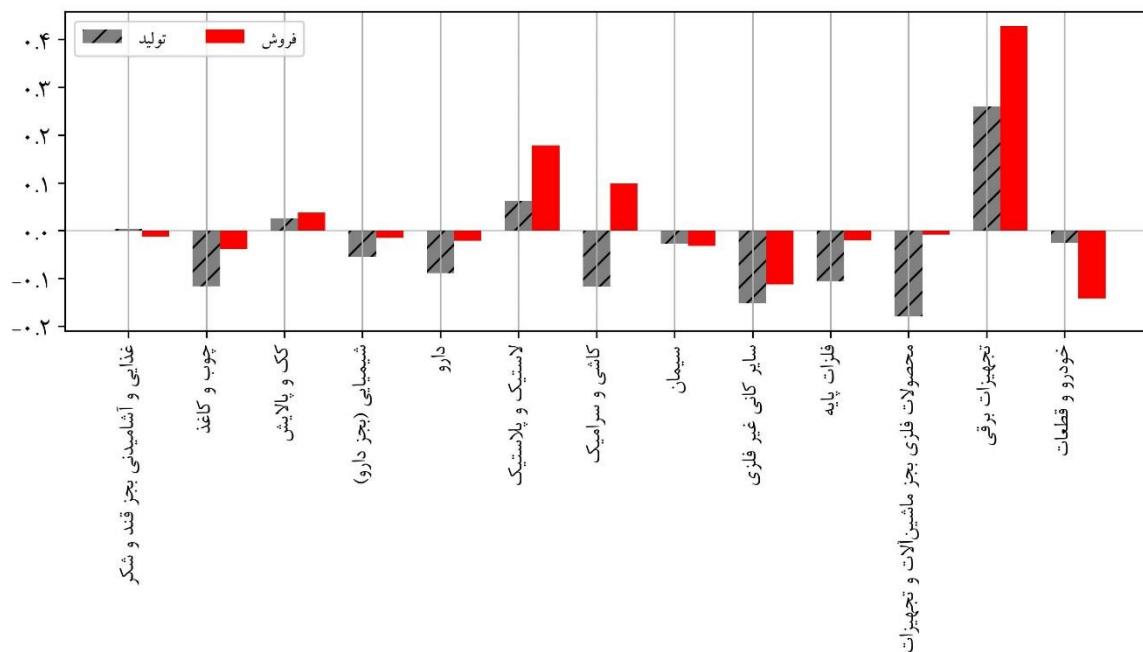

مأخذ: همان.

طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کک و پالایش» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سایر کانی غیر فلزی» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «لاستیک و پلاستیک» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «سایر کانی غیر فلزی» و «چوب و کاغذ» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

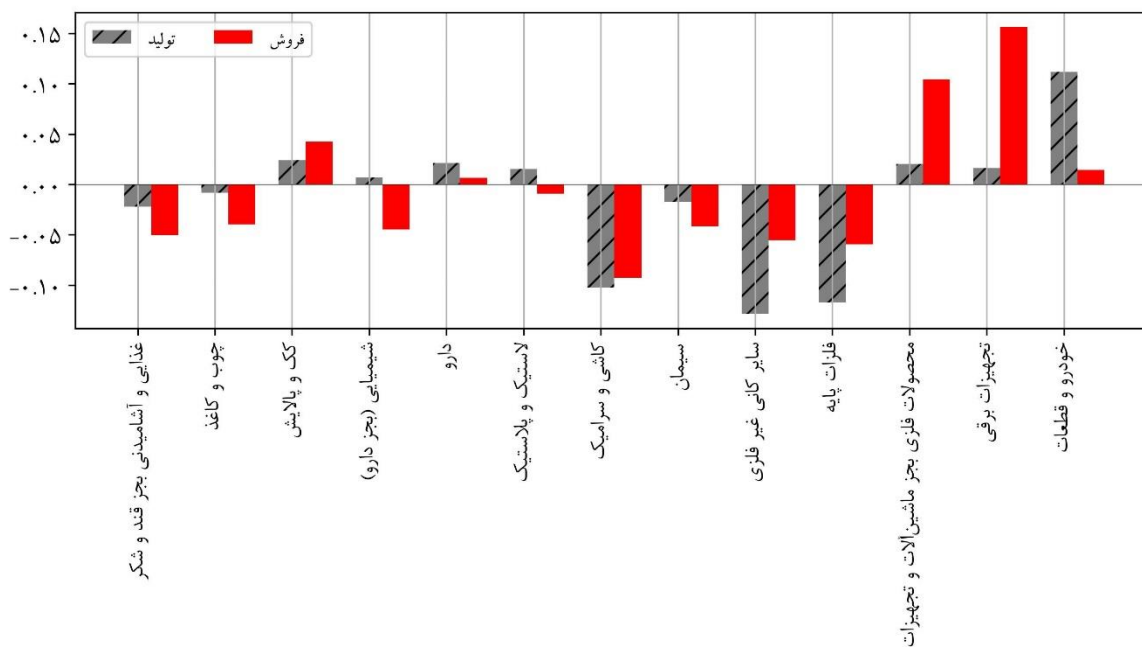
طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «کک و پالایش» و «دارو» افزایش در شاخص تولید داشته و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیر فلزی»، «فلزات پایه» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم در کاهش شاخص تولید را داشته‌اند، همچنین بیشترین سهم در افزایش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «کک و پالایش» و بیشترین سهم در کاهش شاخص فروش متعلق به رشته‌فعالیت‌های «کاشی و سرامیک»، «فلزات پایه» و «سایر کانی غیر فلزی» بوده‌است.

شکل ۶. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

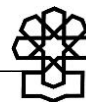

مأخذ: همان.

شکل ۷. نمودار سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

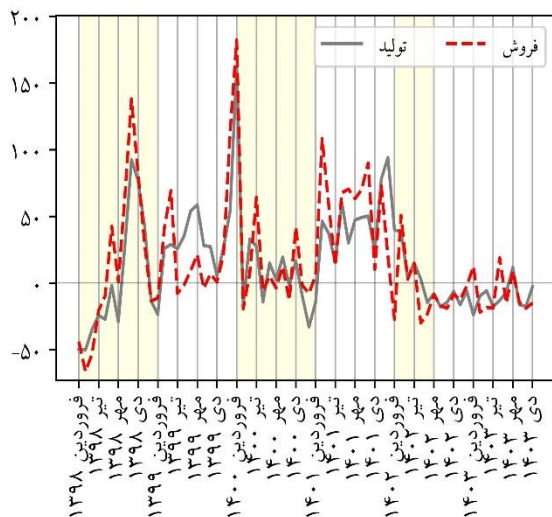
در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» پرداخته شده است.

۱-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

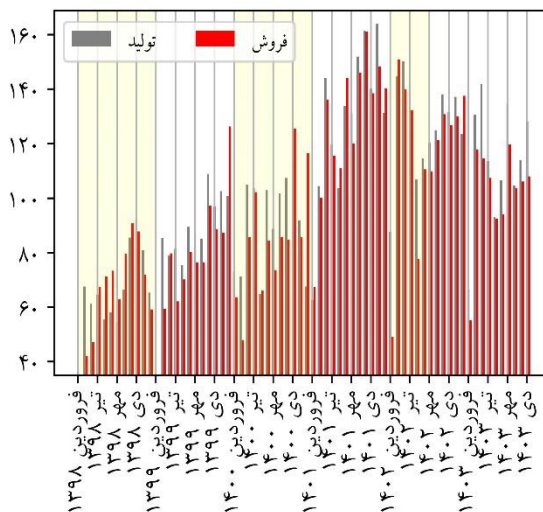
در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۲/۴ درصدی داشته‌است، همچنین شاخص فروش این رشته فعالیت نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۴/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۸ درصدی داشته است.

همان‌طور که در شکل ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش زیربخش «خودرو سواری» و «قطعات» افزایش یافته‌است، همچنین مطابق شکل ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش «خودرو سنگین» و شاخص فروش زیربخش «خودرو سواری» و «خودرو سنگین» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۹. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

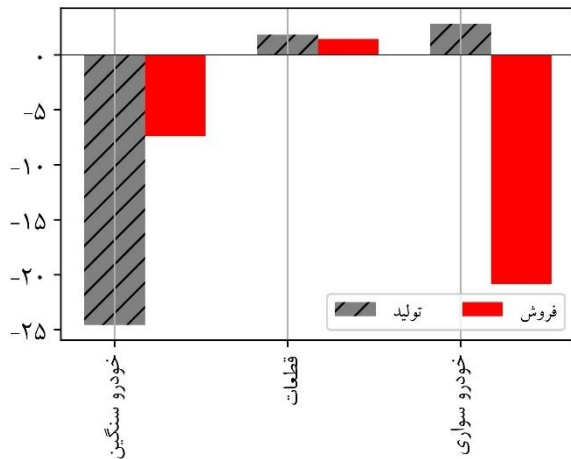

شکل ۸. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۴۰۰=۱۰۰)

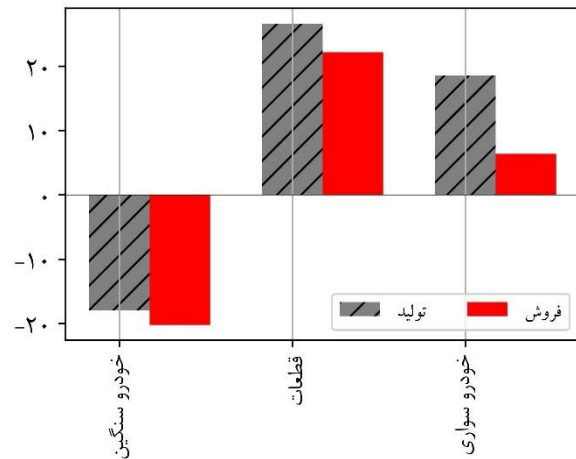

مأخذ: همان.

شکل ۱۱. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۰. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

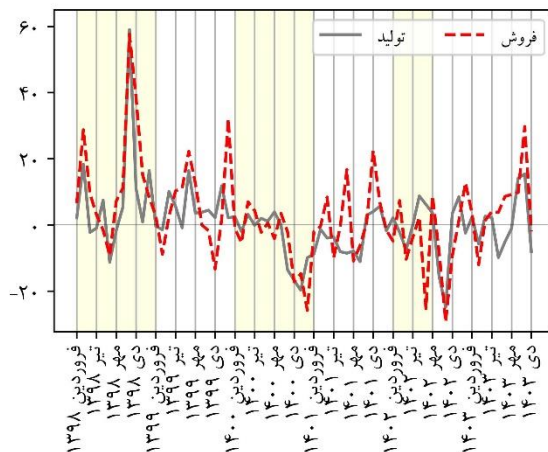

مأخذ: همان.

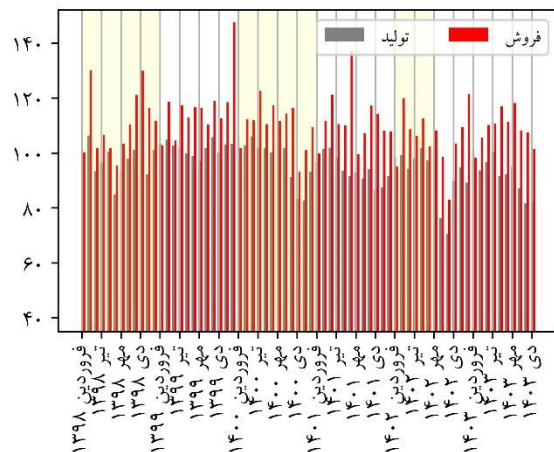
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو

در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۶ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۴، نسبت به ماه قبل افزایش شاخص تولید زیربخش‌های «خوراک پالایشگاه‌ها»، «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» و «سایر» منجر به افزایش اندک شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های اصلی منجر به کاهش شاخص فروش شده است. در مقابل، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «کودها و ترکیبات نیتروژن»، «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» و «خوراک پالایشگاه‌ها» منجر به کاهش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های اصلی منجر به کاهش شاخص فروش شده است.

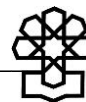
شکل ۱۳. نمودار رشد نقطه به نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

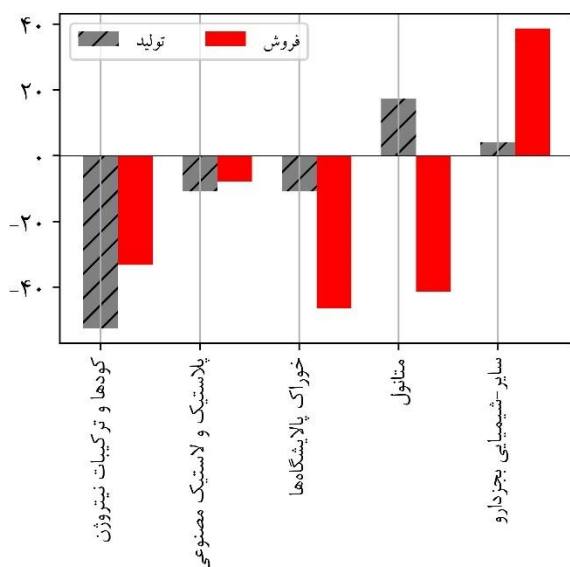
شکل ۱۲. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۴۰۰=۱۰۰)

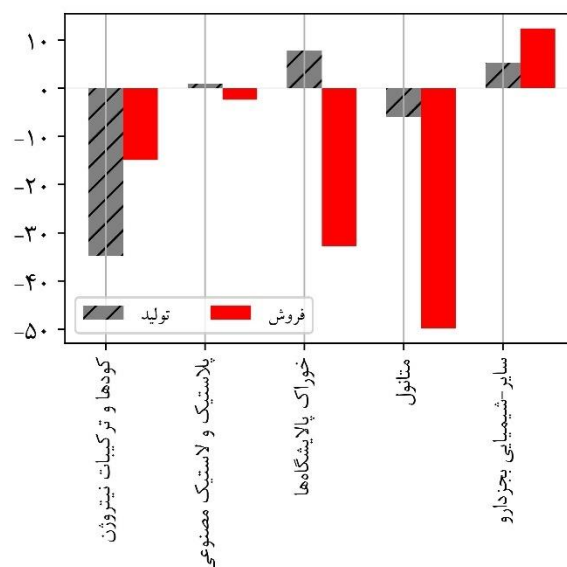
مأخذ: همان.

شکل ۱۵. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۱۴. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

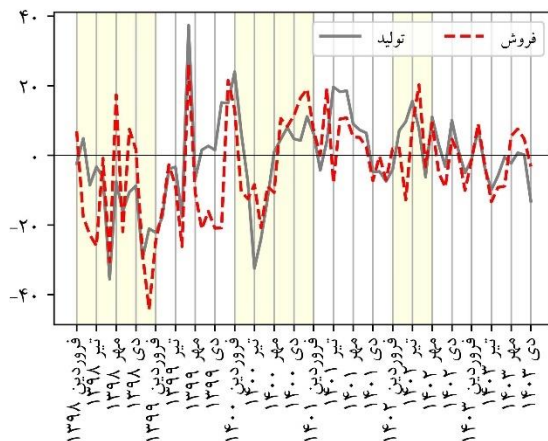

مأخذ: همان.

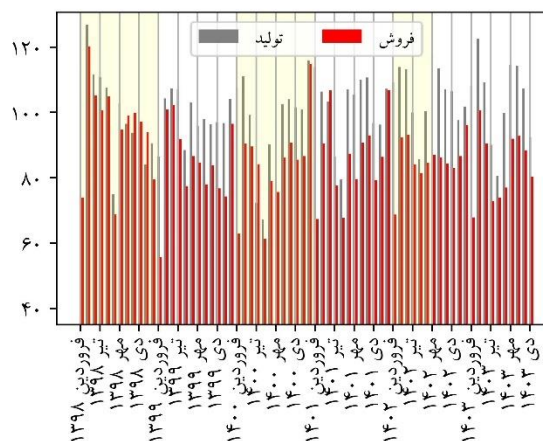
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۳/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۱۳/۹ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۲ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۹/۱ درصدی داشته است. مطابق شکل ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید زیربخش‌های اصلی بجز «پروفیل» و «ورق» و شاخص فروش زیربخش‌های اصلی بجز «ورق» کاهش یافته است. همچنین نسبت به ماه مشابه سال قبل، کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «شمش» و «سایر» و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «پروفیل» و «شمش» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۱۷. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

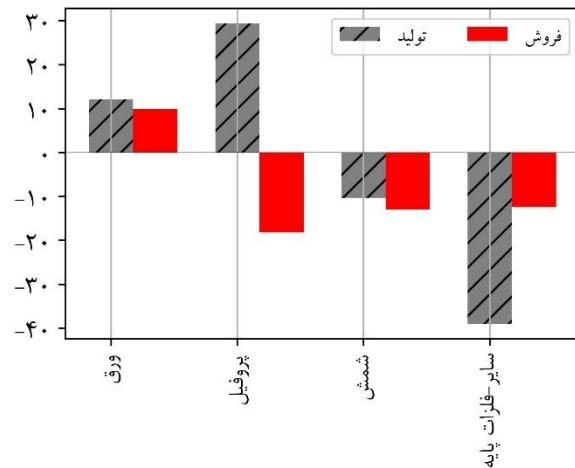

شکل ۱۶. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۴۰۰=۱۰۰)

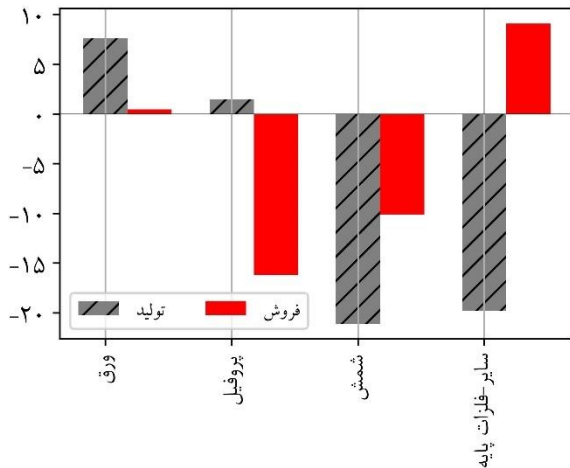
مأخذ: همان.

شکل ۱۸. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

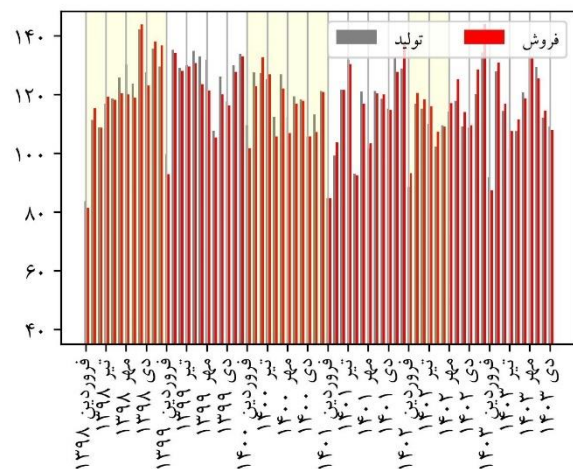
شکل ۱۹. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

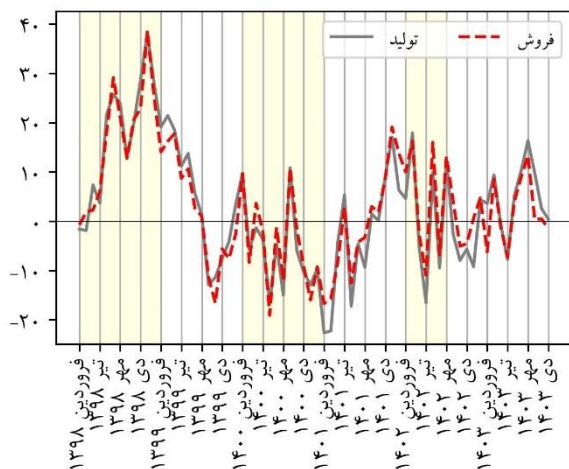
در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۰/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲/۵ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۵/۹ درصدی داشته است. مطابق شکل ۲۲، نسبت به ماه قبل تنها شاخص تولید و فروش زیربخش «لبنیات» افزایش یافته است، همچنین مطابق شکل ۲۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید زیربخش‌های «لبنیات» و «کیک و بیسکوئیت» منجر به افزایش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «روغنی‌ها»، «کیک و بیسکوئیت» و «سایر» منجر به کاهش شاخص فروش شده است.

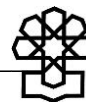
شکل ۲۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۴۰۰=۱۰۰)

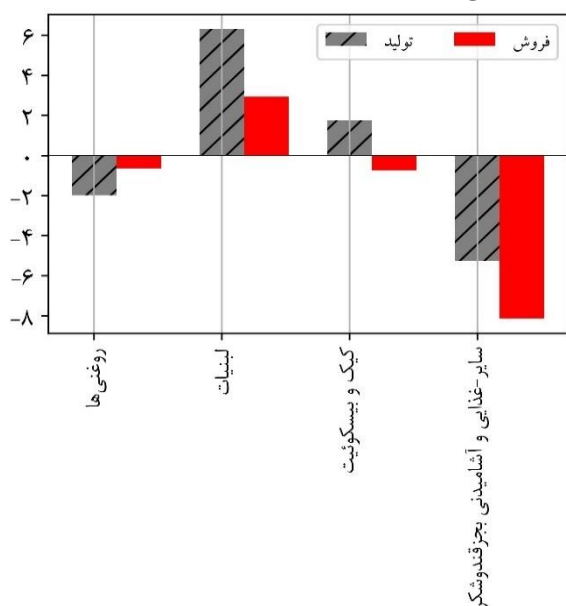
مأخذ: همان.

شکل ۲۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

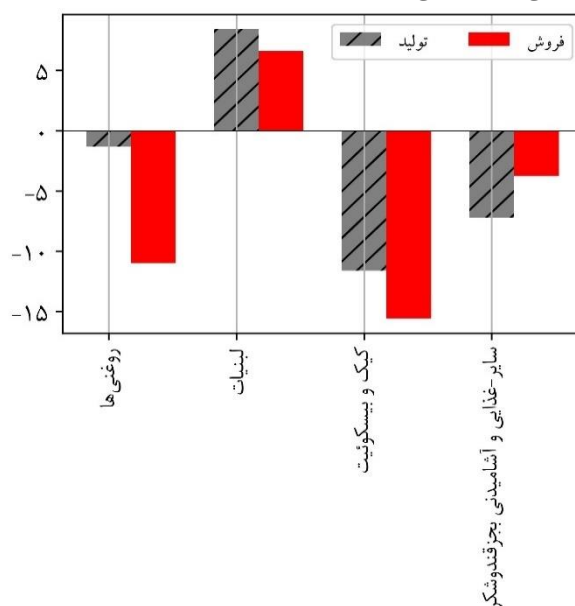

شکل ۲۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل

شکل ۲۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

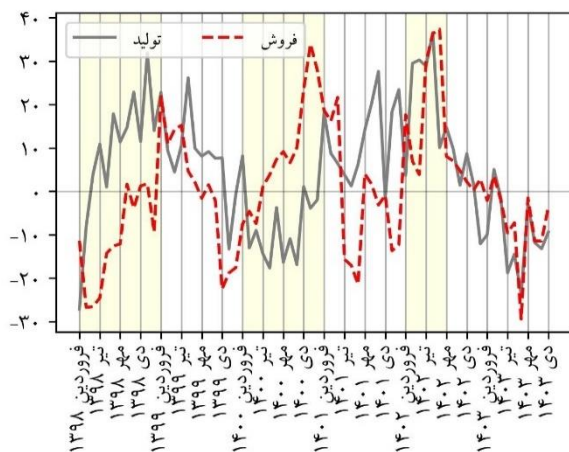
مأخذ: همان.

۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

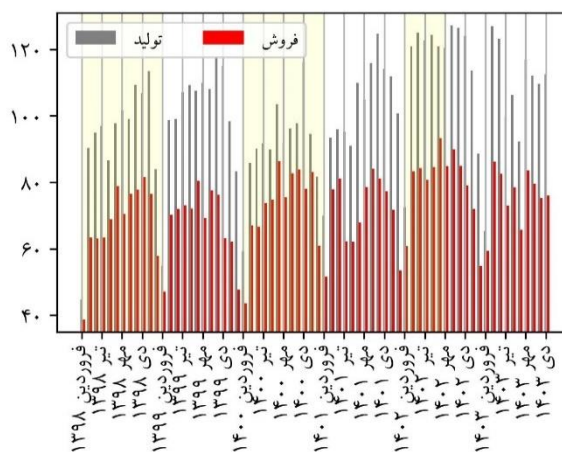
در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۹/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۲/۵ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱/۱ درصدی داشته است.

طبق شکل ۲۶، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی افزایش یافته است. همچنین مطابق شکل ۲۷، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش شاخص تولید زیربخش‌های «قرص و کپسول»، «شربت و سوسپانسیون» و «سایر» و کاهش شاخص فروش زیربخش‌های «فرآورده‌های تزریقی» و «سایر» منجر به کاهش شاخص تولید و فروش شده است.

شکل ۲۵. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

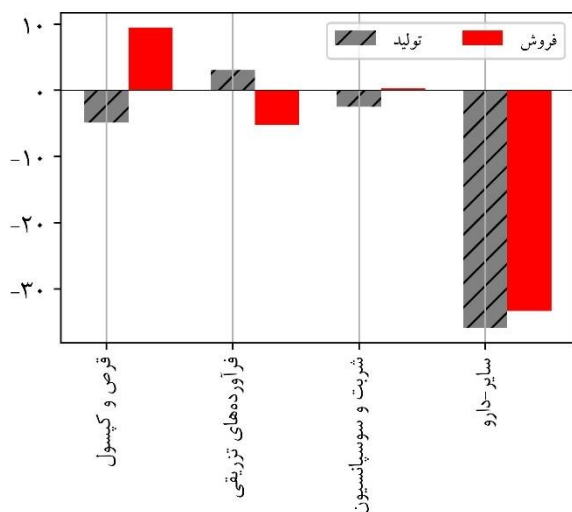

شکل ۲۴. نمودار شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۴۰۰=۱۰۰)

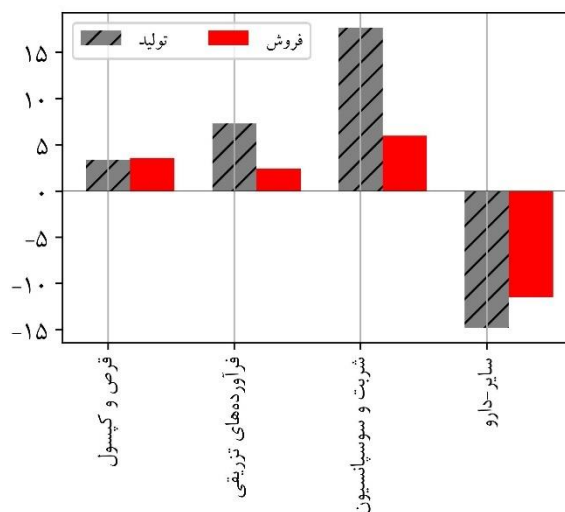

مأخذ: همان.

شکل ۲۷. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

شکل ۲۶. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

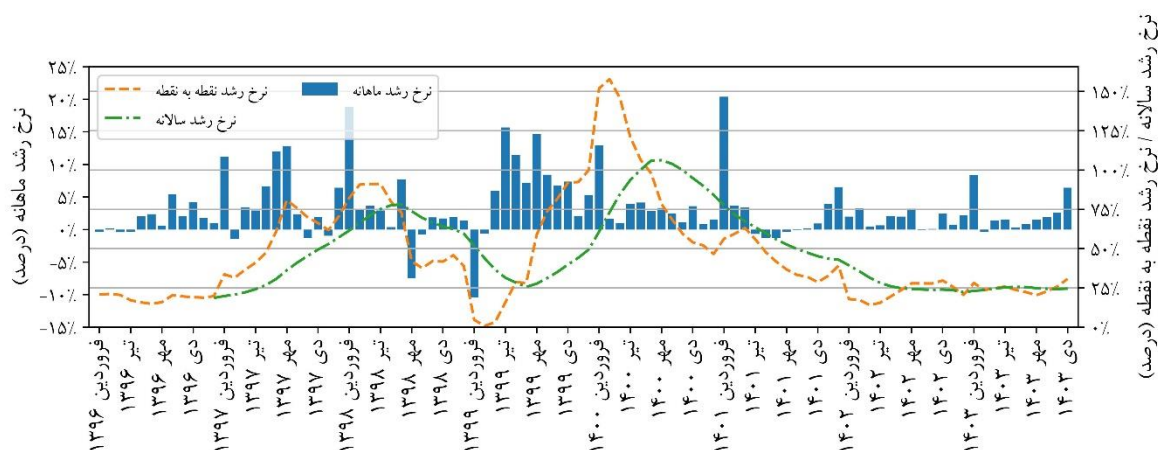

مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

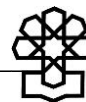
در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی افزایش ۶/۴ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با افزایش ۵/۸ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۳۰/۸ درصد رسیده است. گفتنی است؛ میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه قبل با افزایش ۰/۵ واحد درصدی میزان ۲۴/۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

شکل ۲۸. نمودار درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۴۰۰=۱۰۰)

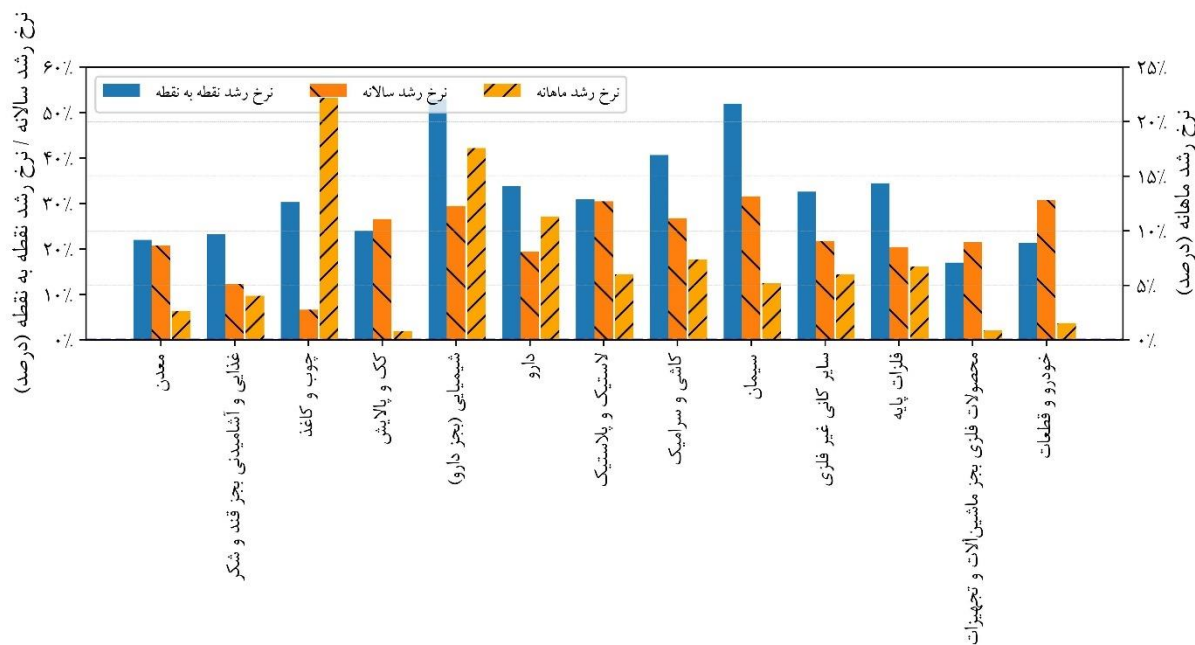
مأخذ: همان.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.
۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.
۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در دوازده ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

بررسی شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نشان می‌دهد؛ در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ» و «شیمیایی بجز دارو» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «شیمیایی بجز دارو» و «سیمان» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

شکل ۲۹. نمودار شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - دی‌ماه سال ۱۴۰۳

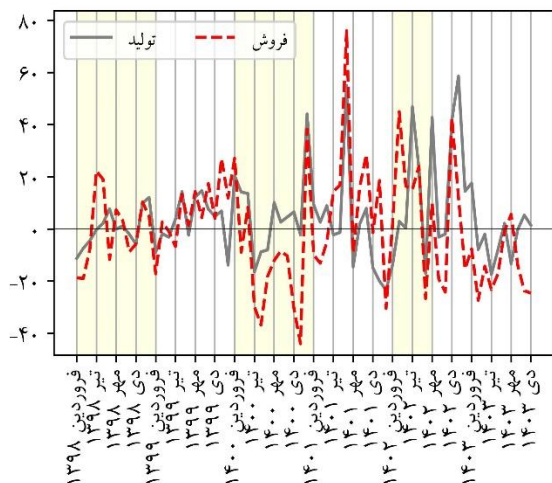
مأخذ: همان.

۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

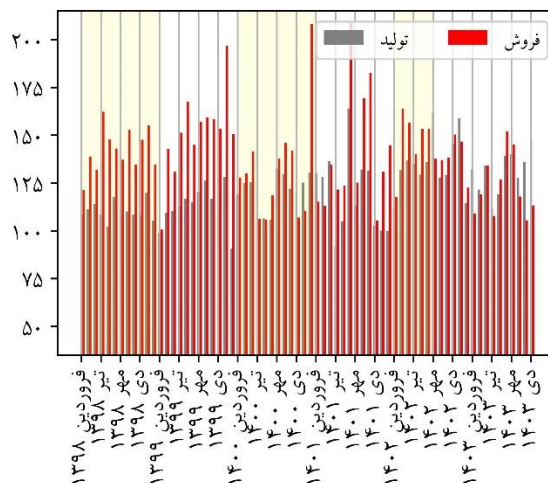
در دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۸/۶ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۲۴/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۷/۴ درصدی مواجه شده است.

مطابق شکل ۳۲، نسبت به ماه قبل افزایش شاخص تولید و فروش زیربخش «کنسانتره» و افزایش شاخص فروش زیربخش «سایر» منجر به افزایش شاخص تولید و فروش شده است. همچنین مطابق شکل ۳۳، نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته و شاخص تولید تحت تاثیر افزایش شاخص تولید زیربخش «گندله» رشد مثبتی را تجربه کرده است.

شکل ۳۱. نمودار رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

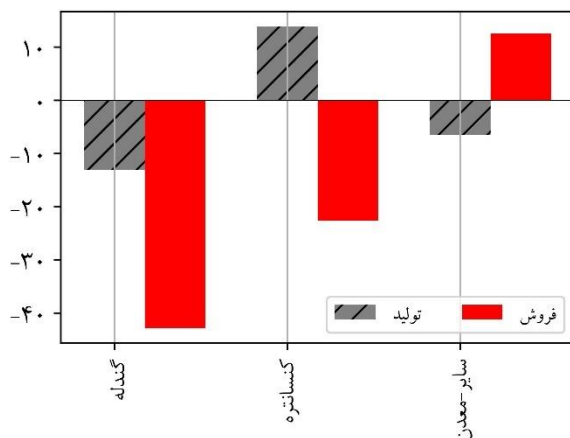

شکل ۳۰. نمودار شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۴۰۰=۱۰۰)

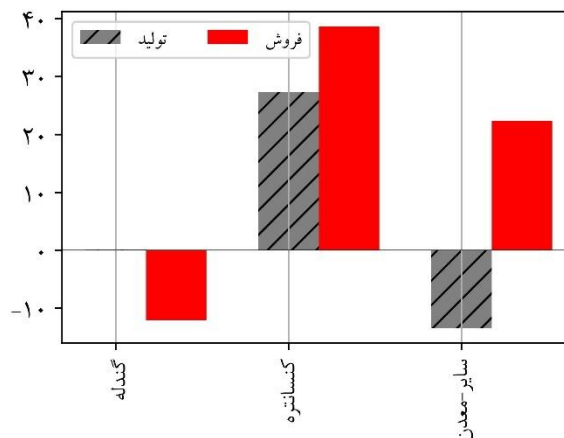

مأخذ: همان.

شکل ۳۳. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

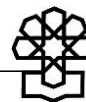
شکل ۳۲. نمودار رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

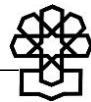
مأخذ: همان.

۶. جمع‌بندی

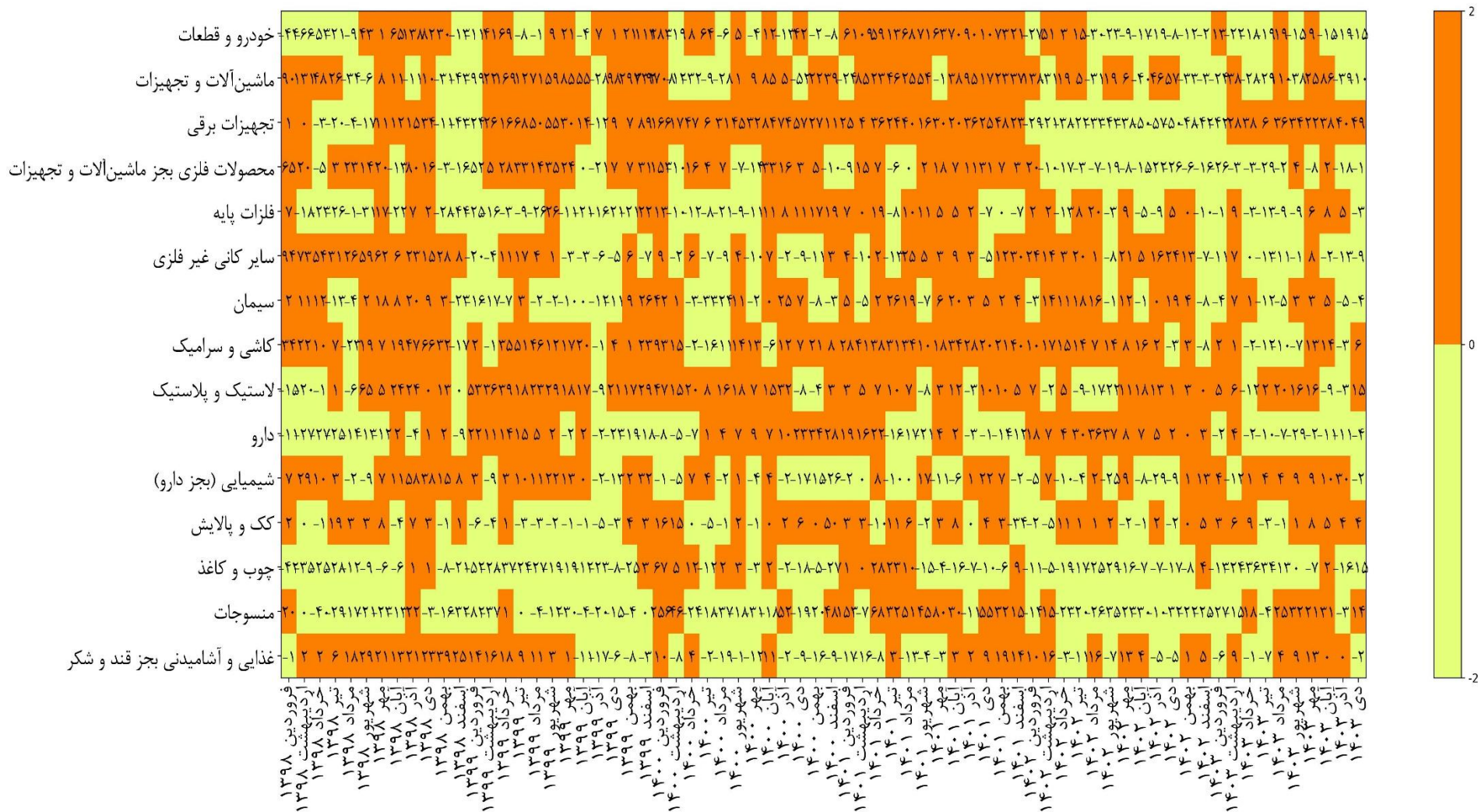
شاخص تولید، فروش و قیمت بخش صنعت و معدن مبتنی بر شرکت‌های بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۳۲ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی دی‌ماه سال ۱۴۰۳، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۷/۶ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۵/۴ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۳/۹ درصدی مواجه شده است. گفتنی است؛ شاخص قیمت شرکت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۰/۸ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۶/۴ درصد افزایش یافته است.

جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل (۱۰۰=۱۴۰۰))

۱. رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات در بورس تنها شامل چهار شرکت بوده و به این دلیل نماینده تمام صنعت نیست و با توجه به نوسان شاخص تولید و فروش آن، تنها در جداول پیوست آورده شده است.

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی در دی‌ماه سال ۱۴۰۳

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد ده‌ماهه نسبت به ده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ده‌ماهه نسبت به ده‌ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱۵/۰	-۲۴/۶	۷/۴	-۲/۸	۱/۵	۸/۶	معدن
۱/۰	-۱/۴	-۳/۹	-۰/۸	-۷/۶	-۵/۴	صنعت
۲/۱	-۱/۵	-۵/۹	۵/۰	۰/۴	-۲/۵	غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
۷/۷	۱۴/۲	-۳/۶	-۱/۵	-۱۱/۱	۱۲/۶	منسوجات
-۱۶/۳	-۱۴/۷	-۱۵/۰	-۲۴/۵	-۳۷/۶	-۴/۰	چوب و کاغذ
۳/۶	۴/۴	۵/۱	۳/۶	۳/۳	۲/۹	کک و پالایش
۴/۸	-۱/۹	-۵/۶	۰/۰	-۸/۰	۱/۰	شیمیایی (به جز دارو)
-۸/۰	-۳/۷	۱/۱	-۱۰/۱	-۹/۴	۲/۵	دارو
۴/۵	۱۵/۴	-۰/۷	۶/۲	۵/۴	۱/۲	لاستیک و پلاستیک
-۰/۱	۵/۹	-۵/۱	-۲/۹	-۱۰/۶	-۹/۰	کاشی و سرامیک
-۰/۹	-۴/۴	-۵/۶	-۳/۷	-۳/۵	-۲/۲	سیمان
-۴/۳	-۹/۴	-۴/۹	-۰/۳	-۱۱/۶	-۹/۷	سایر کانی غیرفلزی
-۱/۰	-۳/۲	-۹/۱	-۲/۶	-۱۳/۲	-۱۳/۹	فلزات پایه
-۸/۴	-۱/۰	۱۴/۴	-۱۰/۰	-۱۹/۵	۲/۷	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۲۷/۶	۴۹/۴	۱۴/۰	۱۸/۱	۲۵/۶	۱/۲	تجهیزات برقی
-۲/۹	-۹/۹	۱۶/۵	۱/۶	-۲/۷	-۷/۸	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۱۱/۳	-۱۴/۸	۱/۸	-۹/۸	-۲/۶	۱۲/۴	خودرو و قطعات

- [۱] "گزارش طرح شامخ مدیران خرید دی ماه ۱۴۰۳"، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران <https://otaghiranonline.ir/tag/11491/0>
- [۲] ناظمی، عالیہ؛ آذربایجانی، علیرضا، "معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس"، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.
- [۳] ناظمی، عالیہ؛ آذربایجانی، علیرضا، "پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران، بخش صنعت و معدن در آذرماه ۱۴۰۳"، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۲۰۳۵۹.

[4] www.codal.ir

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد؛ در دی‌ماه سال ۱۴۰۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید بخش صنعت مبتنی بر شرکت‌های صنعتی بورسی کاهش ۷/۶ درصدی و شاخص فروش کاهش ۱/۴ درصدی را تجربه کرده‌اند.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir